

ΑΡΧΑΙΑ

ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΑ ΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Α΄ ΣΥΖΥΓΙΑΣ

ΦΩΝΗΝΤΟΛΛΗΚΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

1. Καταλήξεις φωνηεντόληκτων ρημάτων

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- ω	- ω	- οιμι	-	- ΕΙΝ
- εις	- ης	- οίς	- ε	
- ει	- η	- οι	- έτω	
- ομεν	- ωμεν	- οιμεν	-	
- ετε	- ητε	- οίτε	- έτε	ΜΕΤΟΧΗ
- ουσι	- ωσι	- οίεν	- όντων ή - έτωσαν	-ων, -ουσα, -ον

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ		ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- ον	- σω	- σοιμι	- σειν
- ες	- σεις	- σοίς	
- ε	- σει	- σοί	
- ομεν	- σομεν	- σοιμεν	
- ετε	- σετε	- σοίτε	ΜΕΤΟΧΗ
- ον	- σουσι	- σοίεν	-σων, -σουσα -σον

		ΑΟΡΙΣΤΟΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- σα	- σω	- σαιμι	-	- σαι ΜΕΤΟΧΗ -σας, -σασα, -σαν
- σας	- σης	- σαις(-σειας)	- σον	
- σα	- ση	- σαι (-σειε)	- σάτω	
- σαμεν	- σωμεν	- σαιμεν	-	
- σατε	- σητε	- σαιτε	- σατε	
- σαν	- σωσι	- σαιεν (-σειαν)	- σάντωνή - σάτωσαν	

		ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- κα	- κω	- κοιμι	-	- κέναι ΜΕΤΟΧΗ -κως, -κυια, -κος
- κας	- κης	- κοις	- κως	
- κε	- κη	- κοι	- έτω	
- καμεν	- κωμεν	- κοιμεν	-	
- κατε	- κητε	- κοιτε	- έτε	
- κασι	- κωσι	- κοιεν	- όντων ή - έτωσαν	

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ(περιφραστικός)

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
-κως, -κυια, -κος ω ης η	-κως, -κυια, -κος είην είης είη	- -κως, -κυια, -κος ίσθι έστω
-κότες, -κυιαί, -κοταωμεν	-κότες, -κυιαί, -κοταείημεν (είμεν)	-
ήτε ωσιν	είητε ή (είτε) είησαν ή (είεν)	-κότες, -κυιαί, -κοταέστε έστων

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ
- ΚΕΙΝ
- ΚΕΙΣ
- ΚΕΙ
- ΚΕΜΕΝ
- ΚΕΤΕ
- ΚΕΣΑΝ

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

α) με μέση διάθεση

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- ομαι	- ωμαι	- οιμην	-	- εσθαι
- η (-ει)	- η	- οιο	- ου	
- εται	- ηται	- οιο	- έσθω	ΜΕΤΟΧΗ
- ομεθα	- ωμεθα	- οιμεθα	-	
- εσθε	- ησθε	- οισθε	- έσθε	- ομενος
- ονται	- ωνται	- οιντο	- εσθων ή - έσθωσαν	- ομενη - ομενον

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ		ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	
- ομην	- σομαι	- σοιμην	- σεσθαι	
- ου	- ση (-σει)	- σοιο		
- ετο	- σεται	- σοιτοσοιμεθα	ΜΕΤΟΧΗ	
- ομεθα	- σομεθα	- σοισθε		
- εσθε	- σεσθε	- σοιντο	- σομενος, -σομενη, -σομενον	
- οντο	- σονται			
		ΑΟΡΙΣΤΟΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- σαμην	- σωμαι	- σαιμην	-	- σασθαι
- σω	- ση	- σαιο	- σαι	
- σατο	- σηται	- σαιτο	- σάσθω	ΜΕΤΟΧΗ
- σαμεθα	- σωμεθα	- σαιμεθα	-	
- σασθε	- σησθε	- σαισθε	- σασθε	- σαμενος
- σαντο	- σωνται	- σαιντο	- σάσθων	- σαμενη

		ή – σάσθωσαν	- σαμενον
--	--	--------------	-----------

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ			
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
- μια	-μενος, -η, -ον ω	-μενος, -η, -οείην	-
- σαι	ης	είης	- σο
- ται	η	είη	- σθω
- μεθα	-μενοι, -αι, -αωμεν	-μενοι, -αι, -αείημεν (είμεν)	-
- σθε	ητε	είητε ή (είτε)	- σθε
- νται	ωσι	είησαν ή (είεν)	- σθων ή - σθωσαν

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
- σθαι	- μην
	- σο
	- το
	- μεθα
ΜΕΤΟΧΗ	- σθε
- μενος, -μενη, -μενον	- ντο

β) με παθητική διάθεση

Οι καταλήξεις είναι ίδιες με τη μέση διάθεση εκτός από τις εξής:

		ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ		
- θήσομαι	- θησοίμην	- θησεσθαι		
- θήση	- θησοιο			
- θήσεται	- θησοιτο	ΜΕΤΟΧΗ		
- θησόμεθα	- θησοιμεθα			
- θήσεσθε	- θησοισθε	- θησομενος - θησομενη - θησομενον		
- θήσονται	- θησοιντο			
		ΑΟΡΙΣΤΟΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- θην	- θω	- θειην	-	- θηναι
- θης	- θης	- θειης	- θητι	
- θη	- θη	- θειη	- θητω	ΜΕΤΟΧΗ
- θημεν	- θωμεν	- θειημεν (θειμεν)	-	
- θητε	- θητε	- θειητε (θειτε)	- θητε	- θεις - θεισα - θεν
- θησαν	- θωσι	- θείησαν (θειεν)	- θεντων ή – θητωσαν	

Συνηρημένα ρήματα

2) Καταλήξεις συνηρημένων ρημάτων

α) τιμάω-ω

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- ω	- ω	- ωμι (ωην)	-	- αν
- ας	- ας	- ως (ωης)	- α	
- α	- α	- ω (ωη)	- ατω	ΜΕΤΟΧΗ
- ωμεν	- ωμεν	- ωμεν	-	
- ατε	- ατε	- ωτε	- ατε	
- ωσι	- ωσι	- ωεν	- ωντων ή - ατωσαν	-ων, -ωσα, -ων

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : -ων, -ας, -α, -ωμεν, -ατε, -ων.

τιμάομαι, -ωμαι

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
- ωμαι	- ωμαι	- ωμην	-	- ασθαι
- α	- α	- ωο	- ω	
- αται	- αται	- ωτο	- ασθω	ΜΕΤΟΧΗ
- ωμεθα	- ωμεθα	- ωμεθα	-	
- ασθε	- ασθε	- ωσθε	- ασθε	
- ωνται	- ωνται	- ωντο	- ασθωνή - ασθωσαν	-ωμενος, -η, -ον

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : -ωμην, -ω, -ατο, -ωμεθα, -ασθε, -ωντο.

β) ποιέω-ω

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ			
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	
- ω	- ω	- οιμι (-οιην)	-	- ΕΙΝ	
- εις	- ης	- οίς (-οίης)	- ει		
- ει	- η	- οι (-οίη)	- έιτω		
- ουμεν	- ωμεν	- οιμεν	-	ΜΕΤΟΧΗ	
- ειτε	- ητε	- οιτε	- έιτε		
- ουσι	- ωσι	- οίεν	- όυντων ή - έιτωσαν	- ων, -ουσα, -ουν	

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : -ουν, -εις, -ει, -ουμεν, -ειτε, -ουν.

Ποιέομαι –ομαι

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ			
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	
- ομαι	- ωμαι	- οιμην	-	- εισθαι	
- η (-ει)	- η	- οιο	- ου		
- ειται	- ηται	- οιο	- έισθω		
- ουμεθα	- ωμεθα	- οιμεθα	-	ΜΕΤΟΧΗ	
- εισθε	- ησθε	- οισθε	- έισθε		
- ουνται	- ωνται	- οιντο	- εισθων ή - έισθωσαν	- ουμενος - ουμενη - ουμενον	

γ) δηλώω-ω

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ			
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	
- ω	- ω	- οιμι (-οιην)	-	- ουν	
- οίς	- οίς	- οίς (-οίης)	- ου		
- οι	- οι	- οι (-οίη)	- ουτω		
- ουμεν	- ωμεν	- οιμεν	-		
- ουτε	- ωτε	- οιτε	- ουτε		ΜΕΤΟΧΗ
- ουσι	- ωσι	- οιεν	- όυντων ή - ουτωσαν	-ων, -ουσα, -ουν	

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : -ουν, -ους, -ου, -ουμεν, -ούτε, -ουν

Δηλόομαι-ομαι

		ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ			
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	
- ομαι	- ωμαι	- οιμην	-	- ουσθαι	
- οι	- οι	- οιο	- ου		
- ουται	- ωται	- οιοτο	- ουσθω		
- ουμεθα	- ωμεθα	- οιμεθα	-		
- ουσθε	- ωσθε	- οισθε	- ουσθε		ΜΕΤΟΧΗ
- ουνται	- ωνται	- οιντο	- ουσθων ή - ουσθωσαν	- ουμενος - ουμενη - ουμενον	

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ : -ουμην, -ου, -ουτο, -ούμεθα, -ουσθε, -ουντο.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

❖ *Ονοματικές προτάσεις*

1. Οι **ονοματικές** προτάσεις κατέχουν θέση :

- ✓ Υποκειμένου
- ✓ Αντικειμένου
- ✓ Επεξήγησης

2. Αυτές είναι :

- ✓ Ειδικές προτάσεις
- ✓ Ενδοιαστικές
- ✓ Πλάγιες ερωτήσεις
- ✓ Μέρος από τις αναφορικές προτάσεις

❖ *Επιρρηματικές προτάσεις*

Οι επιρρηματικές προτάσεις κατέχουν θέση επιρρηματικού προσδιορισμού. Αυτές είναι :

- ✓ Αιτιολογικές προτάσεις
- ✓ Υποθετικές
- ✓ Εναντιωματικές ή παραχωρητικές
- ✓ Τελικές
- ✓ Χρονικές
- ✓ Συμπερασματικές
- ✓ Μέρος από τις αναφορικές

❖ *Ειδικές προτάσεις*

1. Εισάγονται με τους ειδικούς συνδέσμους: ότι, ως

2. Κατέχουν θέση :

- ✓ Υποκειμένου
- ✓ Αντικειμένου
- ✓ Επεξήγησης

3. Εκφέρονται με εγκλίσεις των προτάσεων κρίσης:

- ✓ απλή οριστική : εκφράζει ή παριστάνει κάτι για πραγματικό.
- ✓ δυνητική οριστική: εκφράζει κάτι που μπορούσε να γίνει στο παρελθόν ή το αντίθετο από την πραγματικότητα.
- ✓ δυνητική ευκτική: εκφράζει το πιθανό ή το δυνατόν στο παρόν ή μέλλον.
- ✓ από ιστορικό χρόνο εξάρτησης με ευκτική του πлагίου λόγου που εκφράζει το αβέβαιο στο παρελθόν.
- ✓ μολονότι εξαρτάται από ιστορικό χρόνο με απλή οριστική, για να εκφράσει την βεβαιότητα.
- ✓ από ιστορικό χρόνο μπορεί ν' ακολουθούν δύο ειδικές προτάσεις από τις οποίες η μία εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει το

βέβαιο, ενώ η άλλη με ευκτική του πлагίου λόγου, γιατί εκφράζει το αβέβαιο.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ο σύνδεσμος ότι εισάγει αντικειμενική κρίση, ενώ ο ως υποκειμενική κρίση.
2. Σπάνια ο σύνδεσμος όπως εισάγει ειδική πρόταση.
3. Οι ειδικές προτάσεις εξαρτώνται από λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά, αγγελίας, σπάνια δοξαστικά.
4. Οι φράσεις δηλον ότι, ευ οιδ' ότι, ευ ίστε, είναι επιρρήματα, όταν μετά από αυτές δεν υπάρχει ρήμα ή βρίσκονται μεταξύ άλλων όρων.

❖ *Πλάγιες ερωτήσεις*

1. Εισάγονται :

- ✓ Με τους ει, αν, ην, εάν, (ολικής άγνοιας μονομελής)
- ✓ Πότερον (πότερα) – η, είτε – είτε, είτε – η, ει – είτε (διμελής ολικής άγνοιας)
- ✓ Με ερωτηματικές αντωνυμίες και ερωτηματικά επιρρήματα ή αναφορικές αντωνυμίες και αναφορικά επιρρήματα (μερικής άγνοιας)

2. Εκφέρονται :

- ✓ Με εγκλίσεις των προτάσεων κρίσης (ου). Δικαιολογείται η εκφορά τους, όπως οι ειδικές.
- ✓ Με απορηματική υποτακτική: εκφράζει απορία στο παρόν ή μέλλον.

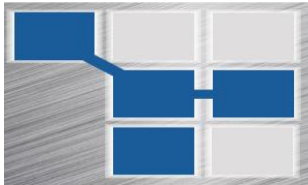
Κατέχουν θέση : υποκειμένου, αντικειμένου, επεξήγησης. Εξαρτώνται από ρήματα που δηλώνουν : ερώτηση, απορία, άγνοια, συμβουλή, σκέψη, προσπάθεια, προφύλαξη κτλ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Μερικές φορές παραλείπεται το ρήμα εξάρτησης (σκοπεί, σκοπείτε, ορά, οράτε) και έχουμε πλάγια ερώτηση: όπως + οριστική μέλλοντα ή υποτακτική αορίστου, για έντονη προτροπή.
2. Μετά από ρήματα που δηλώνουν σκέψη, φροντίδα, επιμέλεια, προσπάθεια έχουμε πλάγια ερώτηση: όπως + μέλλοντα οριστικής ή ευκτικής. Συνήθως εισάγεται με τους: πως, οτωτροπω, εξ ουτροπου κτλ.

❖ *Μετασχηματισμός πλάγιων ερωτήσεων σε ευθεία*

1. Παραλείπεται το ρήμα εξάρτησης.
2. Οι ερωτηματικές αντωνυμίες και τα ερωτηματικά επιρρήματα παραμένουν.
3. Αντικαθίσταται η αναφορική αντωνυμία ή το αναφορικό επιρρημα που εισάγουν την πλάγια ερώτηση, από ερωτηματική λέξη, π.χ. ος, οστις= τις;

Οποσος, οσος=ποσος; ως, όπως=πως; Ου, ουπου=που, κλπ.

4. Παραλείπονται τα : ει, αν, ην, εάν, που εισάγουν την πλάγια ερώτηση.

5. Διατηρούνται : η απλή οριστική, δυνητική οριστική, υποτακτική, δυνητική ευκτική.

6. Η ευκτική του πлагίου λόγου τρέπεται σε οριστική, και αν εκφράζει απορία σε υποτακτική.

7. Μεταβάλλονται ανάλογα με το νόημα : τα πρόσωπα του ρήματος, οι αντωνυμίες, τα χρονικά επιρρήματα.

❖ *Ενδοιαστικές προτάσεις*

1. Εισάγονται με τους : μη, μη ου, όπως μη.

2. Κατέχουν θέση :

- ✓ Υποκείμενο
- ✓ Αντικείμενο
- ✓ Επεξήγησης

3. Εκφέρονται : Με απλή οριστική, όταν ο φόβος παριστάνεται ως κάτι πραγματικό.

- ✓ Με δυνητική οριστική, όταν το περιεχόμενο παριστάνεται ότι μπορούσε να συμβεί με κάποιες προϋποθέσεις, αλλά δεν έγινε.
- ✓ Με υποτακτική, όταν το φοβερό παριστάνεται ως προσδοκώμενο.
- ✓ Μετά από ιστορικό χρόνο με υποτακτική, όταν το φοβερό παριστάνεται ως προσδοκώμενο με βεβαιότητα.
- ✓ Μετά από ιστορικό χρόνο με ευκτική του πлагίου λόγου, όταν το φοβερό παριστάνεται αβέβαιο στο παρελθόν.
- ✓ Με δυνητική ευκτική, όταν το φοβερό παρουσιάζεται σαν ενδεχόμενο ή πιθανό με κάποιες προϋποθέσεις.

❖ *Αιτιολογικές προτάσεις*

1. Εισάγονται με τους αιτιολογικούς συνδέσμους, εκτός από το γαρ. Ακόμη εισάγονται με τον ει, όταν έχουμε υποθετική αιτιολογία.

2. Κατέχουν θέση επιρρηματικού προσδιορισμού της αιτίας.

3. Εκφέρονται με εγκλίσεις των προτάσεων κρίσης και δικαιολογούνται, όπως οι ειδικές.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Εισάγονται με τον ότι = εκφράζει αντικειμενική αιτιολογία, με τον ως = υποκειμενική αιτιολογία, με τον ει= υποθετική αιτιολογία (μη) μετά από ρήματα ή εκφράσεις ψυχικού πάθους.
2. Εισάγονται αιτιολογικές προτάσεις και με τους : οτε, οπότε.

❖ *Τελικές προτάσεις*

1. Εισάγονται με τους : ινα, όπως, ως, μη. Οι σύνδεσμοι όπως, ως μπορεί να συνοδεύονται από το αν, όταν η πραγματοποίηση του σκοπού εξαρτάται από κάποιες προϋποθέσεις.

2. Κατέχουν θέση επιρρηματικού προσδιορισμού σκοπού.

3. Εκφέρονται :

- ✓ Με υποτακτική από αρκτικό χρόνο, παριστάνεται ο σκοπός ως κάτι προσδοκώμενο.
- ✓ Από ιστορικό χρόνο με υποτακτική, όταν ο σκοπός είναι προσδοκώμενος με κάποια βεβαιότητα, φτάνοντας στο παρόν ή μέλλον της σκέψης του ομιλητή.
- ✓ Από ιστορικό χρόνο με ευκτική του πлагίου λόγου, ο παριστάνεται με αβεβαιότητα στο παρελθόν.
- ✓ Με ευκτική από αρκτικό χρόνο, όταν ο σκοπός παριστάνεται σαν επιθυμία ή απλή σκέψη ή οφείλεται σε έλξη από προηγούμενη ευκτική.
- ✓ Με οριστική ιστορικού χρόνου: σκοπός ανεκπλήρωτος.
- ✓ Στις τελικές προτάσεις από ιστορικό χρόνο μπορεί να γίνει εναλλαγή εγκλίσεων, η μία δηλαδή να εκφέρεται με υποτακτική = βέβαιο, ενώ η άλλη με ευκτική του πлагίου λόγου= αβέβαιο.

❖ *Συμπερασματικές προτάσεις*

1. Εισάγονται

- ✓ Με τους: ως, ώστε
- ✓ Εφ' ω, εφ' ωτε, όταν εκφράζουν όρο ή προϋπόθεση ή συμφωνία.

2. Κατέχουν θέση επιρρηματικού προσδιορισμού του αποτελέσματος.

3. Εκφέρονται :

- ✓ Με εγκλίσεις των προτάσεων κρίσης. Ειδικότερα:
 - Με απλή οριστική: πραγματικό
 - Δυνητική οριστική : το αποτέλεσμα σαν δυνατό στο παρελθόν ή αντίθετο προς το πραγματικό.
 - Δυνητική ευκτική: το αποτέλεσμα δυνατό ή πιθανό στο παρόν ή μέλλον
 - Ευκτική του πлагίου λόγου : αβέβαιο στο παρελθόν
 - Απλή ευκτική από έλξη από άλλη ευκτική που προηγείται.
- ✓ Με απαρέμφατο. Ειδικότερα:

- ✓ Όταν δηλώνουν το σύγχρονο, με τους:
 - Οτε, οποτε, ηνικα+οριστική ή ευκτική
 - Εως, εστε,αχρι, αχρισ ου, μεχρι, μεχρισ ου, εν ω + οριστική ενεστώτα ή παρατατικού.
- ✓ Όταν δηλώνεται το υστερόχρονο, με τους:
 - Εως, εστε, αχρι, αχρισ ου, μεχρι, μεχρισ ου +οριστική αορίστου ή υποτακτική ή ευκτική.
 - Πριν + απαρέμφατο

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όταν οι χρονικές προτάσεις εκφέρονται με υποτακτική, τότε ο χρονικός σύνδεσμος συνοδεύεται ή ενώνεται με το αοριστολογικό αν.

2. Επέχουν θέση: επιρρηματικού προσδιορισμού του χρόνου.

- Όταν δηλώνουν απλή σκέψη, στην κύρια πρόταση έχουμε δυνατική ευκτική ή αρκτικό χρόνο οριστικής.
- Όταν δηλώνουν το απερίοριστο επαναλαμβανόμενο στο παρελθόν, στην κύρια πρόταση έχουμε παρατατικό ή δυνατική οριστική.
- ✓ Με ευκτική του πλαγίου λόγου αντί απλή οριστικής ή υποτακτικής, όταν η χρονική πρόταση εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου

❖ **Συντάξεις του πριν**

1. Με απαρέμφατο από κύρια αρνητική, τότε η χρονική πρόταση δηλώνει το υστερόχρονο.
2. Με υποτακτική δηλώνει το προσδοκώμενο ή επανάληψη στο παρόν ή μέλλον.
3. Με ευκτική:
 - ✓ Με ευκτική του πλαγίου λόγου από ιστορικό χρόνο, εκφράζει το αβέβαιο στο παρελθόν.
 - ✓ Με δυνατική ευκτική εκφράζει το δυνατόν στο παρόν ή μέλλον
 - ✓ Καθ' έλξη από προηγούμενη ευκτική

❖ **Αναφορικές προτάσεις**

ΕΙΔΟΣ	ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΘΕΣΗ	ΑΡΝΗΣΗ
Αναφορικές προσδιοριστικές	-εγκλίσεις κρίσης -εγκλίσεις επιθυμίας	-υποκείμενο -αντικείμενο -κατηγορούμενο -παραθεση -επεξήγηση -επιθ. προσδ. -επιρρημ. προσ.	Ου Μη
Αναφορικές επιρρηματικές διακρίνονται:		Επιρρηματικός προσδιορισμός	

3. Εκφέρονται :

- ✓ Με οριστική: (άρνηση ου), όταν δηλώνουν το πραγματικό
- ✓ Με υποτακτική : (άρνηση μη)
 - Όταν δηλώνουν το προσδοκώμενο, στην περίπτωση αυτή στην κύρια πρόταση βρίσκεται οριστική μέλλοντα ή προστακτική
 - Όταν δηλώνουν το απερίοριστο επαναλαμβανόμενο στο παρόν και μέλλον, στην περίπτωση αυτή στην κύρια πρόταση βρίσκεται οριστική ενεστώτα ή γνωμικός αόριστος.
- ✓ Με ευκτική (άρνηση μη)

Αναφορικοτελικές	-μέλ.οριστικής -μέλ.ευκτικής	Επιρρηματικός προσδιορισμός	Μη
Αναφορικοαιπολογικές	Εγκλίσεις κρίσης	Επιρρηματικός προσδιορισμός	Ου
Αναφορικουποθετικές	-οριστική -υποτακτική+αν -ευκτική	Επιρρηματικός προσδιορισμός	μη
Αναφορικοσυμπερασματικές	Εγκλίσεις κρίσης απαρέμφατο	Επιρρηματικός προσδιορισμός	Ου μη

❖ **Ελλειπτικές αναφορικές φράσεις**

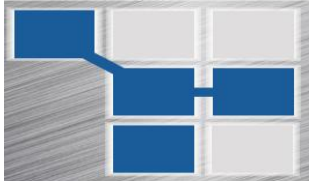
Εστινος	η εστινοστις	=κάποιος
Εστιν ου	η εστινουστις	=κάποιου
Εστιν ω	η εστινωστινι	=σε κάποιον
Εστιν ον	η εστινοντινα	=κάποιον
Ουκ εστιν	οστις	=κανένας
Εστιν οι	η εστινοιτινες	=μερικοί
Εστιν ων	=μερικών	Εστινος
	=σε μερικούς	Εστιν ους
	=μερικού	
Εστιοτε		=κάποτε
Ουκ εστιν	οπου ου	=παντού
Εστινενθα		=κάπου
Εστινοπη		=κάπου
Εστιν η		=κάπου
Εστιν όπως		=κάπως
Ουκ εστιν όπως		=με κανένα τρόπο
Ουκ εστιν όπως ου		=οπωσδήποτε, με κάθε τρόπο

❖ **Οι παραβολικές προτάσεις**

1. Εισάγονται με τους :
 - ✓ Ως, ωσπερ, όπως, η, ηπερ, καθάπερ, οπη, σε παραβολή τρόπου
 - ✓ Όσος, οπόσος, ηλικός, οπηλικός, οσον, οσω, σε παραβολή ποσότητας

- ✓ Οιος, οποιος, σε παραβολή ποιότητας
 - 2. Κατέχουν θέση επιρρηματικού προσδιορισμού τρόπου ή ποσότητας ή ποιότητας
 - 3. Εκφέρονται :
- ✓ Με οριστική, όταν εκφράζεται το πραγματικό
 - ✓ Υποτακτική, ευκτική, προστακτική, όταν εκφράζει υπόθεση ή επιθυμία ή παραχώρηση

ΑΙΧΜΗ GROUP 3-4

Εκπαιδευτικός όμιλος

